

OBSAH

FORMÁLNÍ METODA V LITERÁRNÍ VĚDĚ

Část první

Předmět a úkoly marxistické literární vědy

Kapitola první

Věda o ideologiích a její naléhavé úkoly

Problém specifikace jako základní naléhavý problém vědy o ideologiích	11
Krise idealistické filozofie kultury a humanitního pozitivismu	13
Problém syntézy filozofického světového názoru s konkrétností a subjektivností historického zkoumání	14
Konkrétnost a materiálnost ideologického světa	15
Dva okruhy naléhavých problémů vědy o ideologiích	17
Problém organizovaného ideologického materiálu	18
Význam a materiál. Problém jejich vzájemného vztahu	22
Problém forem a typů ideologické komunikace	23
Pojem a význam ideologického prostředí	24

Kapitola druhá

Naléhavé úkoly literární vědy

Odrاز ideologického prostředí v obsahu literárního díla	27
Tři základní metodologické omyly ruské kritiky a dějin literatury	29
Literární kritika a obsah	31
Úkoly dějin literatury ve vztahu k obsahu	32
Odrاز ideologického obzoru a umělecká struktura v literárním díle	33
Obsah literatury jako problém estetiky a poetiky	36
Problém odtržení a izolace	38
Předmět, úkoly a metody dějin literatury	40
Předmět, úkoly a metoda sociologické poetiky	44
Problém formální metody v literární vědě	53

Část druhá

K dějinám formální metody

Kapitola první

Formální směr v západoevropské uměnovědě

Západoevropský a ruský formalismus	57
------------------------------------	----

Historické předpoklady západoevropského formalismu	- - - - -	58
Obecně ideologický obzor západoevropského formalismu	- - - - -	60
Základní linie evropského formalismu	- - - - -	61
Stavebné úkoly umění	- - - - -	62
Zobrazovací prostředky a techniky	- - - - -	64
Ideologické prohloubení formy	- - - - -	65
Problém viditelnosti	- - - - -	67
„Dějiny umění beze jmen“	- - - - -	68
Formální směr v poetice	- - - - -	71

Kapitola druhá

Formální metoda v Rusku

První projevy ruského formalismu	- - - - -	74
Historická situace vzniku a vývoje formální metody v Rusku	- - - - -	75
Orientace formální metody na futurismus	- - - - -	78
Nihilistický sklon formalismu	- - - - -	82
Deformace básnické výstavby jejím negativním pojetím	- - - - -	84
Pozitivní obsah prvních formalistických prací	- - - - -	86
Výsledky prvního období	- - - - -	87
Druhé vývojové období formalismu	- - - - -	89
Současná situace formální metody	- - - - -	93
Příčiny rozkladu formalismu	- - - - -	95

Část třetí

Formální metoda v poetice

Kapitola první

Básnický jazyk jako předmět poetiky

Formální metoda jako jednotný systém	- - - - -	101
Základní momenty formalistického učení	- - - - -	102
Básnický jazyk jako zvláštní jazykový systém	- - - - -	107
Básnický jazyk a výstavba literárního díla	- - - - -	111
Poetika a lingvistika	- - - - -	113
Výsledky metodologické analýzy problému básnického jazyka	- - - - -	115
Nepřímá metoda vymezení zvláštností básnického jazyka	- - - - -	115
Básnický jazyk jako rub jazyka praktického	- - - - -	118
Vědecká abstrakce a dogmatická negace	- - - - -	121
Nepřímá metoda v dějinách literatury	- - - - -	123
Problém životního praktického jazyka	- - - - -	123
Životní praktický jazyk v pojetí formalistů	- - - - -	125
Formalistické pojetí tvorby	- - - - -	128

Současný stav problému básnického jazyka u formalistů	- - - - -	129
Problém zvuku v poezii	- - - - -	130
Kapitola druhá		
Materiál a postup jako složky básnické výstavby	- - - - -	
„Zaumné slovo“ jako ideální mez básnické výstavby	- - - - -	138
Rozvíjení syžetu	- - - - -	140
Materiál jako ideologicky indiferentní motivace postupu	- - - - -	143
Výstavba skazu	- - - - -	145
Materiál a postup jako rub obsahu a formy	- - - - -	146
Stavebný význam materiálových složek	- - - - -	146
Kritika formalistického učení o materiálu a postupu	- - - - -	149
Jiné pojetí termínu materiál u Tyňanova	- - - - -	153
Správná formulace problému básnické výstavby	- - - - -	155
Sociální hodnocení a jeho úloha	- - - - -	156
Sociální hodnocení a konkrétní promluva	- - - - -	160
Sociální hodnocení a básnická výstavba	- - - - -	164
Kapitola třetí		
Složky umělecké výstavby	- - - - -	
Problém žánru	- - - - -	168
Dvojí orientace žánru ve skutečnosti	- - - - -	170
Tematická jednota díla	- - - - -	171
Žánr a skutečnost	- - - - -	173
Kritika formalistické teorie žánrů	- - - - -	176
Problém hrdiny	- - - - -	178
Téma, fabule, syžet	- - - - -	180
Závěry	- - - - -	182
Část čtvrtá		
Formální metoda v dějinách literatury		
Kapitola první		
Umělecké dílo jako danost mimo vědomí	- - - - -	
Formalistické učení o uměleckém díle mimo ideologický obzor	- - - - -	187
Formalistická teorie apercepce	- - - - -	192
Teorie apercepce a dějiny	- - - - -	194
Formalistické vytržení díla z reálné sociální komunikace	- - - - -	195
Dialektika „vnějšího“ a „vnitřního“	- - - - -	197
Problém umělecké konvence	- - - - -	200
Hodnotový střed ideologického obzoru doby jako základní téma literatury	- - - - -	202

Kapitola druhá

Formalistická teorie historického vývoje literatury

Formalistická koncepce literárněhistorické směny	204
Psychofyziologické předpoklady literárněhistorického vývoje	206
Schéma literární evoluce	208
Nepochopení evoluce ve formalistickém učení	210
Zákon „zautomatizovanosti-pociťování“ jako základ formalismu	213
Ideologický materiál v dějinách literatury	216
Logičnost a analytičnost umělecké apercepcie ve formalistické koncepci	218
Nepřítomnost kategorie historického času ve formalistických dějinách literatury	218
Dějiny jako ilustrace teorie	220
Formalismus a literární kritika	221
Závěr	223

SLOVO V ŽIVOTĚ A SLOVO V POEZII

I	227
II	230
III	233
IV	238
V	244
VI	248
VII	256

Vladimír Svatoň: Kritika jako cesta za prohloubením (Bachtin a ruská formální škola)

-	259
Poznámka k překladu	282
Poznámky a vysvětlivky	285
Rejstřík	311